

DRŽAVNI
ARHIV
U PAZINU

Vladimira Nazora 3
52000 Pazin
Republika Hrvatska
T. + 385 52 624 077
F. + 385 52 624 472
OIB: 55059300119
dapa@dapa.hr
www.dapa.hr

Klasa: 001-02/16-02/02
Urbroj: 2163-56-01-16-2
Pazin, 1. travnja 2016.

**STRATEŠKI PLAN
DRŽAVNOG ARHIVA U PAZINU
2016. - 2018.
(nacrt)**

Pazin, travanj 2016.

Sadržaj

Uvod.....	3
O nama	4
Što želimo postići?	6
Dostupnost.....	7
Očuvanje gradiva.....	9
Sposobnost i učinkovitost.....	10

Uvod

Strateški plan predstavlja ključne prioritete Državnog arhiva u Pazinu u razdoblju od 2016. do 2018. godine. Ti su prioriteti grupirani oko šest općih ciljeva ili područja aktivnosti na koja ćemo se usredotočiti tijekom naredne tri godine. To su:

- povećanje broja nadzora nad imateljima i stvarateljima javnog i privatnog arhivskog gradiva,
- redovito preuzimanje arhivskog gradiva nakon sanacije zgrade u Bertošima,
- povećanje vlastitih sposobnosti i kompetencija,
- informatizacija ustanove,
- povećanje konkurentnosti VIA,
- povećanje broja naslova izdanja Državnog arhiva u Pazinu.

Ovi strateški ciljevi temeljna su zadaća djelatnika Državnog arhiva u Pazinu za naredne četiri godine. Naša će se uspješnost najvećim dijelom ostvariti kroz povećanje dostupnosti gradiva, odnosno kroz učinkovit i kvalitetan rad unutar arhivske djelatnosti.

Primarna zadaća naše ustanove je sređivanje i dugoročno očuvanje gradiva kako onog na papiru tako i onog u elektroničkom obliku. U narednim godinama povećat ćemo razinu informacijsko - elektroničkog sustava, koji predstavlja izazov za svaku ustanovu, pa tako i arhivsku. Uz povećanje preuzimanja nepreuzetog gradiva nastojat ćemo sa stvarateljima povećati razinu središnjosti gradiva, poboljšati uvjete u kojima se gradivo nalazi te doprinijeti kvaliteti uredskog poslovanja raznim radionicama i seminarima.

Važan preduvjet za postizanje postavljenih ciljeva postići ćemo daljnjim obrazovanjem i stručnim usavršavanjem naših djelatnika.

Ciljevi koje ovdje opisujemo predstavljaju nastojanje da se još snažnije usredotočimo na povećanje usluga koje nudimo.

Ovaj je plan usklađen sa Strateškim planom Ministarstva kulture 2016. – 2018. Važnu ulogu u njegovoj izradi imali su prijedlozi i prilozi naših djelatnika, korisnika i suradnika te analiza okruženja, izazova i mogućnosti koju smo prethodno proveli.

O nama

Državni arhiv u Pazinu javna je ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska. Obavlja arhivsku službu u odnosu na arhivsko i registraturno gradivo državnih, regionalnih i lokalnih tijela, pravnih osoba s javnim ovlastima i javnih službi, javnih ustanova i javnih poduzeća, trgovačkih društava koja su nastala iz bivših javnih poduzeća i drugih koji obavljaju javnu službu ili imaju javne ovlasti, pravnih osoba, obitelji i pojedinaca, te privatno arhivsko gradivo koje je zaštićeno na temelju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima te podzakonskim propisima. Državni arhiv u Pazinu nadležan je za arhivsko gradivo na području Istarske županije.

Osnovne su zadaće DAPA: provoditi mjere zaštite arhivskog gradiva unutar ustanove, brinuti se za njegovu sigurnost, srediti, popisati i objavlјivati arhivsko gradivo te davati arhivsko gradivo na korištenje.

DAPA isto tako obavlja stručni nadzor nad čuvanjem i odabiranjem arhivskog gradiva koje se nalazi izvan DAPA i određuje mjere njegove zaštite te donosi rješenja o suglasnosti na Pravilnike o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva i odobrenja na Posebne popise; provodi neposredni nadzor nad radom DAPA i drugih imatelja arhivskog gradiva izvan sustava državnih arhiva; preuzima javno arhivsko gradivo; prikuplja privatno arhivsko gradivo otkupom, poklonom ili pohranom; obavlja sigurnosno i zaštitno snimanje arhivskog gradiva te restauratorske i konzervatorske poslove u svezi s arhivskim gradivom; daje podatke, izvatke iz dokumenata i ovjerovljene prijepise na zahtjev korisnika; izrađuje i objavlјuje obavijesna pomagala za pojedine arhivske fondove i zbirke; organizira predavanja za studente i učenike te seminare, radionice i druge oblike stručnog osposoblјavanja i usavršavanja za zaposlenike u pismohranama; priređuje izložbe, predavanja i provodi druge oblike kulturne djelatnosti radi poticanja zanimanja za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost; surađuje s drugim arhivima, znanstvenim, kulturnim i srodnim ustanovama te ustanovama dokumentacijske i informacijske službe; izdaje časopis "Vjesnik istarskog arhiva" (VIA) i posebna stručno znanstvena izdanja o arhivskom gradivu i povijesti Istre (PI), kataloge izložbi i sl.; organizira stručne skupove; sudjeluje u ostvarenju stručnih i znanstvenih projekata drugih ustanova te obavlja i druge poslove određene zakonom i drugim propisima.

DAPA skrbi nad 953 arhivskih fondova i zbirki. Istraživači u našim čitaonicama svakodnevno otkrivaju i upoznaju povijest i prilike u kojima su živjeli naši preci te gradivo koriste na izložbama, u publikacijama i na druge načine.

Navedenu količinu gradiva nastojimo obogatiti novim akvizicijama, koliko je to moguće zbog nedostatka spremišnog prostora koji je potreban za redovito preuzimanje novog gradiva petstotinjak institucija za koje smo nadležni. Nastaviti će se podrška javnim tijelima, ustanovama i drugim organizacijama, čijim radom nastaje arhivsko gradivo koje će biti predano arhivu.

Promjene u okruženju, posebice one vezane uz utjecaj informacijskih i komunikacijskih tehnologija na poslovanje te stvaranje i upravljanje informacijama i dokumentacijom, imaju značajan utjecaj na djelatnost Arhiva. One nude nove mogućnosti za poboljšanje usluga Arhiva, ali i donose određene rizike i izazove na koje moramo odgovoriti. U razdoblju koje je

za nama unijeli smo brojne promjene u načinu rada, razvili nove informacijske sustave i usluge i uveli norme kvalitete informacijskih usluga. Njih i nadalje moramo usavršavati da bismo odgovorili na rastuća očekivanja i zahtjeve okruženja.

Što želimo postići?

Želimo postići sljedeće:

- sačuvati arhivsko gradivo u njegovom izvornom obliku pomoću restauracije i digitalizacije gradiva,
- omogućiti da arhivsko gradivo bude dostupno svima na brz i učinkovit način, u bilo koju svrhu i s bilo kojeg mjesta u okviru raznovrsnih usluga za različite kategorije korisnika, bez nepotrebnih odugovlačenja,
- očuvati i srediti što veću količinu gradiva u arhivima ili na terenu.

Također, u narednim godinama pomoću EU projekata želimo digitalizirati veći dio arhivskog gradiva kako bi gradivo bilo dostupno i u digitalnom obliku, a samim korištenjem digitalnih preslika sačuvao bi se izvornik.

Želimo povećati broj posjeta arhivu od strane predškolskih i školskih ustanova kako bi se već od malih nogu stvorila svijest o značaju prošlosti te kako bi povijest bila učiteljica znanja u sadašnjosti i budućnosti mladih naraštaja.

Naša je misija da zainteresirani korisnici u Arhivu pronađu bogate pisane tragove prošlosti Istre, koje baštinimo zahvaljujući brizi, maru i odgovornosti naših predaka, kako bismo i dalje uspješno upotpunjavali mozaik istarskog arhivskog blaga.

Ova izjava o misiji uzima u obzir odgovornost za privatno arhivsko gradivo od kulturnog značaja.

Strateški ciljevi:

Cilj 1. preuzimanje arhivskog gradiva nakon sanacije spremišne zgrade kako bi gradivo bilo dostupno na jednom mjestu i pod nadzorom stručnih djelatnika,

Cilj 2. povećanje broja nadzora nad imateljima i stvarateljima javnog i privatnog arhivskog gradiva u svrhu boljeg očuvanja gradiva,

Cilj 3. dugoročno očuvanje arhivskog gradiva zaštitnim snimanjem, digitalizacijom te restauracijom i konzervacijom,

Cilj 4. povećanje vlastitih sposobnosti i kompetencija,

Cilj 5. informatizacija ustanove na način da se što veći dio gradiva digitalizira te unese na internetske stranice kako bi dostupnost arhivskom gradivu bila brža i učinkovitija.

Cilj 6. našu periodičnu publikaciju, VIA, uvrstiti u skupinu znanstvenih časopisa A2 kategorije Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kako bi bili privlačniji znanstvenicima iz zemlje i inozemstva.

Dostupnost

Arhivsko ćemo gradivo učiniti dostupnijim i bližim korisnicima te time češće korištenim u raznolike svrhe.

Obilje informacija koje se mogu brzo i lako naći na Internetu o bilo kojoj temi ili predmetu interesa mijenja očekivanja istraživača i drugih korisnika, pa i sam način i organizaciju istraživanja. Ono obično počinje, a često i završava za vlastitim računalom, bez posjeta arhivu ili drugoj sličnoj ustanovi. Mrežno je dostupno sve više sadržaja radi kojeg su istraživači dolazili u arhive: genealoških izvora, tematskih portala, sadržaja o pojedinim lokalitetima i lokalnoj povijesti, digitaliziranih povijesnih izvora i drugih informacijskih resursa.

U razmjerno kratkom razdoblju znatno su se promijenila očekivanja i navike korisnika. Korisnicima koji su donedavno bili upućeni prvenstveno na lokalnu knjižnicu ili arhiv danas je lako dostupno neusporedivo veće mnoštvo informacija iz drugih izvora. Oni žele pretraživati i dobiti informacije lagano, s bilo kojeg mjesta, kadgod žele ili imaju vremena. Teže dostupan izvor posjećuje se jedino ako je to jedina ili uvjerljivo bolja opcija. Zahtjevi za trenutnim i pouzdanim mrežnim pristupom rast će s porastom dostupnih informacija koje se nude drugdje, bez obzira na to tko ih nudi.

Uz izazove koje donose, ovi trendovi otvaraju nove mogućnosti arhivima. Mrežna dostupnost znatno povećava bazu korisnika i čini je raznolikijom, a arhiv dostupnijim i relevantnijim za širu publiku. Stoga je osobito važno da arhivi svoje informacijske resurse predstave i učine ih dostupnima u cjelovitom i razumljivom obliku koji olakšava njihovo razumijevanje i tumačenje. Informacijske usluge koje pružaju arhivi trebaju biti kvalitetne, lako dostupne, stalno održavane i unapređivane te prilagođene različitim kategorijama korisnika.

Uz to, radit ćemo i na prikupljanju i objavljivanju podataka o gradivu u posjedu stvaratelja u našoj nadležnosti kako bi ono što ranije bilo dostupno, neovisno o tome gdje se nalazi. Ovo je osobito važno za gradivo koje nastaje u elektroničkom obliku te može biti razmjerno lako javno dostupno i znatno prije no što se preda arhivu.

Usredotočenost na dostupnost mrežnim putem ne smije voditi zapuštanju usluga *in situ* i sadržaja kao što su radionice, izložbe, nastavni materijali, predstavljanja za mlađe uzraste i dr. Za većinu intenzivnih istraživanja arhivska će čitaonica i nadalje ostati prva, često i jedina opcija, a za brojne posjetitelje arhiva osobni doticaj s gradivom i drugim sadržajima koje nudimo u našem prostoru te iskustvo koje se ne da nadomjestiti drugim sredstvima.

Glavni ciljevi:

1. Povećati dostupnost gradiva u čitaonicama arhiva

- Obradit ćemo i opisati 1000 d/m gradiva (nove akvizicije, slabije obrađene i dostupne cjeline) i time omogućiti ili poboljšati njegovu dostupnost.
- U čitaonici arhiva bit će dostupne nove opisnih jedinica za pretraživanje.

- Poboljšat ćemo pretraživost i pouzdanost obavijesnih pomagala za 120 fondova i zbirki.
- U čitaonici arhiva omogućit ćemo pristup digitaliziranome gradivu koje nije internetski dostupno.
- U čitaonici arhiva omogućit ćemo pristup popisima gradiva koje se još nalazi izvan arhiva

2. Poboljšati kvalitetu usluga korisnicima

- Unaprijedit ćemo sustav kvalitete informacijskih usluga korisnicima i uključiti korisnike u vrednovanje i razvoj usluga arhiva.
- Osigurat ćemo da naše usluge odgovaraju usvojenim normama kvalitete.

3. Poboljšati popularizaciju arhivskog gradiva

- Pripremat ćemo izložbe, radionice i druge programe namijenjene javnosti,
- Pripremat ćemo javna predavanja namijenjena široj javnosti,
- Pripremat ćemo predavanja za predškolski i školski uzrast,
- Pripremat će se radionice te predavanja zainteresiranim studentima,
- Organizirat ćemo znanstvene skupove na međunarodnoj razini. U organizaciju navedenih skupova uključit ćemo europske znanstvenike i povjesničare te ćemo time potaknuti svijest o jednakosti arhivsko-povijesne djelatnosti diljem svijeta.

Očuvanje gradiva

Osiguranje uvjeta za dugoročno očuvanje gradiva zbog nedostataka spremišnog prostora i/ili opreme za pohranu novoga gradiva koje je dospjelo ili dospijeva za preuzimanje prema zakonom utvrđenim rokovima. Uslijed toga gradivo se dulje zadržava u neprimjerenome prostoru izvan arhiva gdje je izloženo riziku ubrzanog propadanja i nije dostupno korisnicima. Prioritetni investicijski programi kojima će se povećati kapacitet arhiva za preuzimanje novog gradiva su: izgradnja i rekonstrukcija novog spremišnog prostora u neselju Bertoši nadomak Pazina. U razdoblju od 2010. do 2015. godine riješena je projektna dokumentacija nakon čega se je pristupilo ishodu potrebnih akata za izgradnju. Nakon dobivanja tražene dozvole krenuli bismo s početkom radova.

Zadaća nam je dugoročno očuvati naše nasljeđe nad bogatim kulturnim dobrima u skladu s najvišim suvremenim standardima struke te ih učiniti dostupnim što široj javnosti.

Kako bi se ovaj cilj mogao postići, veliku pozornost poklonit ćemo zaštiti gradiva u našoj nadležnosti, i to pomoću obrade, nadzora, predaje te smještaja i očuvanja gradiva u našem Arhivu. Nadalje, veliku ćemo pozornost poklanjati zaštiti gradiva u našoj nadležnosti koje još nije preuzeto u arhivsko spremište jer zasad nemamo dovoljno primjerenih spremišnih prostora te ne možemo preuzeti navedeno gradivo.

Kako bismo očuvali gradivo, u našim spremištima radit ćemo na izradi zaštitnih kopija (koje će u digitalnom obliku biti dostupne korisnicima), na poboljšanju uvjeta u spremištima te na restauraciji i konzervaciji oštećenog gradiva.

Ove će aktivnosti biti neki od prioriteta budućeg rada Državnog arhiva u Pazinu.

Glavni ciljevi:

- Obavljat će se stručni nadzor nad javnim i privatnim arhivskim i registraturnim gradivom javnih i privatnih stvaratelja na području Istarske županije
- Prikupljat će se evidencije o arhivskom gradivu kategoriziranih stvaratelja
- Savjetovat će se djelatnike u pismohranama o provođenju mjera zaštite i obrade gradiva te načinu upisivanja gradiva elektroničkim putem.

Sposobnost i učinkovitost

Povećat ćemo našu učinkovitost što boljim prihvaćanjem i usvajanjem novosti unutar arhivske djelatnosti.

Ostvarenje ciljeva ovisit će o radnom okruženju, ljudskim potencijalima, organizaciji i resursima. Najvažniji čimbenik upravo su djelatnici te njihova stručnost, motivacija i osobnost. Kako bismo povećali učinkovitost i sposobnost našeg najvrjednijeg čimbenika, odnosno djelatnika, moramo jačati motivaciju djelatnika za stručnim usavršavanjem.

Glavni ciljevi

- Upućivat ćemo djelatnike u što je moguće većem broju na programe stručnog usavršavanja.
- Povećat ćemo uključenost djelatnika u rješavanje najvažnijih radnih zadataka.
- Razvijat ćemo suradnju sa srodnim ustanovama te lokalnom i regionalnom samoupravom od zajedničkog interesa.